

нищото, като влизаме въ серията на свѣтовните сили и ставаме факторъ въ живота чрезъ създаване на социални събития и видоизменения на природните сили; ние можемъ да си повторимъ, че първичния още жизненъ полетъ търси, чрезъ хилядовѣквно развитие, своя разцвѣтъ въ индивидуалния и социалния животъ на човѣка, който, явявайки се като съзнателна сила, съдѣржайки многомилионната работа на природата, на свой редъ действа въ нея и тика еволюцията все напредъ.

Такива гледища ни удовлетворяватъ; вѣкаква прозорлива, безпогрѣшна наша интуиция дава, отъ неведомите дълбочини на сѫществото ни, своето одобрение.

*

До като чрезъ гледището на Le Dantec и съмишлениците му се дохожда до несъстоятелното и тѣжно заключение, че животъ е случайна игра на случайни сили, че му липсва опредѣлено направление, че прогресътъ е невъзможенъ, че съзнанието, бидейки прости епифеноменъ, не влага никакъвъ разумъ, никаква смисъль въ него, поради което той остава безцѣленъ водовъртежъ съ своите красиви, страшни, хармонични и нехармонични изгледи; отъ гледището на Bergson и съмишлениците му, той е постоянно съгрѣванъ, разхубавяванъ, вдъхновяванъ, направляванъ отъ Съзнанието, което, веднажъ създадено въ всемира, сѫществува, развива се и се проявява като самостоятелна, дейна, творческа разумна сила. Отъ една страна като че ли цѣлиятъ животъ е устременъ къмъ създаване на съзнанието, отъ друга като че ли то се явява, за да крепи,